

nota
Nota ter ondertekening
Aan: MPVO

Aanbiedingsnota Subsidieregelingen verbetering basisvaardigheden 2024 (VBV24)

Aanleiding

- Met het Masterplan basisvaardigheden worden scholen ondersteund bij de ontwikkeling van de basisvaardigheden. Met de subsidie verbetering basisvaardigheden worden scholen in staat gesteld om maatregelen te nemen om de beheersing van de basisvaardigheden te verbeteren.
- U heeft eerder uw akkoord gegeven op de inrichting van deze regelingen (Contourennotitie, zaaknummer: 1456025, 27-11-2023).
- De subsidie wordt in drie tranches uitgevoerd. In 2022 en 2023 konden scholen subsidie aanvragen. Deze aanbiedingsnota is bedoeld om de derde tranche, voor 2024, open te stellen.
- Het gaat in de tranche 2024 om twee subsidieregelingen: die voor prioriteitsscholen (scholen met het oordeel 'zeer zwak' of 'onvoldoende' van de Inspectie van het Onderwijs) en een regeling voor overige scholen in het funderend onderwijs.
- Voordat u een akkoord kunt geven op deze regeling wordt deze, zoals u heeft aangegeven, voorgehangen aan de Tweede Kamer (TK) op grond van artikel 4.10, lid 6 van de Comptabiliteitswet.
- Parallel aan de voorhangprocedure zullen DUS-I en DUO een uitvoeringstoets en de ATR een regeldruktoets uitvoeren. Omdat deze regelingen niet veel verschillen van de regelingen die in 2023 zijn gepubliceerd, verwachten wij dat beide uitvoeringstoetsen geen belangrijke wijzigingen opleveren voor deze subsidieregelingen.

Geadviseerd besluit

U wordt gevraagd:

- akkoord te gaan met bijgevoegde regelingen maar deze nog niet te ondertekenen (omdat de TK 30 dagen de tijd heeft gekregen om op het ontwerp te reageren);
- de brief (bijlage 3) te ondertekenen waarmee het ontwerp van de regelingen aan de TK wordt gezonden (na afronding van de voorhangprocedure worden de regelingen nogmaals aan u voorgelegd, dan ter ondertekening).

Leeswijzer: waar het beide regelingen betreft staat er VBV24, als het één van beide regelingen betreft staat dit aangegeven met VBV24-Prio en VBV24-Overig. VBV staat voor verbetering basisvaardigheden.

Kernpunten

De regelingen worden inhoudelijk toegelicht. Hiervoor wordt een samenvatting gegeven van:

Onderwijsprestaties en Voortgezet Onderwijs

Van

Persoonsgegevens
Persoonsgeg...

Datum

31 januari 2024

Referentie

43753699

Bijlagen

1. Subsidieregeling Verbetering basisvaardigheden voor prioriteitsscholen

2. Subsidieregeling Verbetering basisvaardigheden voor overige scholen

3. Brief voorhang
Subsidieregeling verbetering basisvaardigheden

Kopie voor

N.v.t.

Akkoord van externen

N.v.t.

Aantal pagina's

9

- I. Doel VBV24
- II. Wijzigingen t.o.v. VBV23
- III. Financiële gevolgen VBV24
- IV. Potentiële overlap van VBV24 met bekostiging via het nieuwe financieringsinstrument.
- V. Planning en communicatie
- VI. Integraal afwegingskader (IAK)

I. Doel VBV24

Subsidieontvangers dienen de subsidie in te zetten voor het verbeteren van de basisvaardigheden op basis van een evidence-informed werkwijze. Evidence-informed werken wil zeggen dat de school gebruik maakt van kennis uit de praktijk, wetenschappelijk onderzoek en de schoolcontext om het onderwijs in de basisvaardigheden te verbeteren. Evidence-informed werken vraagt om een onderzoekende houding van schoolleiders, leraren en andere onderwijsprofessionals. Aan hen wordt gevraagd om met evidence-informed kennis een vertaalslag te maken naar concrete interventies die passen bij de leerlingen en de school. Wetenschappelijke inzichten die aan deze werkwijze ten grondslag liggen, zijn voor alle scholen beschikbaar¹. Het Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek (NRO) heeft (thema)pagina's samengesteld op basis van wetenschappelijke literatuur.

De interventies zijn in ieder geval gericht op het versterken van de basisvaardigheden taal dan wel rekenen-wiskunde en waar nodig ook voor het versterken van de basisvaardigheden burgerschap en digitale geletterdheid. Middelen kunnen daarnaast ook leergebiedoverstijgend worden ingezet. Dit zijn activiteiten die (rand)voorwaardelijk zijn voor het leren van leerlingen. Ook zijn sommige activiteiten overkoepelend en daarmee niet te koppelen aan één specifieke basisvaardigheid. Enkele voorbeelden hiervan zijn pedagogisch-didactische vaardigheden van leraren en het verbeteren van het analyseren van prestaties van leerlingen.

Prioriteitsscholen krijgen, anders dan de overige scholen, individuele ondersteuning van onderwijscoördinatoren die in dienst zijn van OCW. Het gaat hier om een subsidieverplichting.

¹[Website Interventiekaart](#)

II. **Wijzigingen t.o.v. VBV23**

Bij het uitwerken van deze regelingen is er gestreefd naar consistentie ten opzichte van de vorige regeling: VBV23. We willen ervoor zorgen dat scholen zich niet elke keer opnieuw moeten verdiepen in de regeling. Ook voor de uitvoerbaarheid van de regeling voor DUS-I is dit van belang. Dit betekent dat we lerend willen zijn, maar ook voorzichtig zijn met wijzigingen ten opzichte van de vorige subsidieregeling die geen duidelijk nut hebben. Daarnaast hebben we ook rekening gehouden met wat er naar de Kamer is gecommuniceerd. VBV24 is een verduidelijking van VBV23. Deze verduidelijkingen c.q. veranderingen samengevat, gaat het om de volgende wijzigingen:

1. We stellen het bevoegd gezag niet meer verplicht om de MR te informeren over het indienen van de subsidieaanvraag. Het instemmingsrecht van de MR op het activiteitenplan blijft van toepassing. We nemen dus een horde (verplichting) weg die de subsidieregeling voor scholen beter uitvoerbaar maakt, zonder dat we voorbijgaan aan het belang van een breed gedragen verbeteraanpak binnen de gehele school. In de beschikking van DUS-I zal het belang van draagvlak in de school en het instemmingsrecht van de MR onderstreept worden.
2. De bron voor wetenschappelijke kennis waar scholen hun evidence-informed interventies op baseren wordt uitgebreid. In het geval scholen geen gebruik maken van de interventiekaart dienen zij beredeneerd af te wijken; scholen tonen zelf aan dat de gekozen interventies evidence-informed zijn. De regeling blijft voorschrijven dat interventies evidence-informed zijn.
3. De subsidieontvanger van de regeling voor prioriteitsscholen dient gebruik te maken van de ondersteuning door een onderwijscoördinator werkzaam bij het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. De nieuwe regeling schrijft voor hoe deze samenwerking er op z'n minst uit moet zien.
4. De subsidieontvanger wordt gevraagd gegevens aan te leveren aan de onderzoekers die de subsidieregeling evalueren die worden benut om een geaggregeerd beeld te schetsen van de ontwikkeling van de prestaties op het gebied van taal en/of rekenen-wiskunde. In VBV24 is dit expliciet opgenomen in de toelichting op de regeling, dit is een verduidelijking t.o.v. VBV22 en VBV23.
5. De subsidieontvanger dient na het verstrijken van de activiteitenperiode een activiteitenverslag in te dienen bij DUS-I. In VBV23 is deze verplichting niet expliciet opgenomen, terwijl scholen wel verplicht zijn aan het eind van de activiteitenperiode aan te tonen of de voorgenomen activiteiten zijn verricht. Door dit activiteitenverslag expliciet in VBV24 op te nemen weten scholen gelijk waar ze aan toe zijn.

III. **Financiële gevolgen van VBV24**

Voor VBV24 is € 618,5 miljoen beschikbaar voor de gehele looptijd. Het budget voor 2024 is € 147,3 miljoen en het budget voor 2025 € 471,2 miljoen. VBV24

worden gedekt uit de middelen die onder het instrument subsidie staan op art. 1 (po) en art. 3 (vo), in de begroting is een aparte regel voor basisvaardigheden.

IV. **Potentiële overlap van VBV24 met bekostiging via het nieuwe financieringsinstrument**

In de Kamerbrief van 21 november 2022 over de voortgang van het Masterplan basisvaardigheden² is aangekondigd dat we streven vanaf 2026 alle scholen structureel te bekostigen voor het Masterplan basisvaardigheden middels een nieuw financieringsinstrument. Met dit instrument kunnen voorwaarden worden gesteld aan middelen die via de bekostiging worden verstrekt. Het is de planning om te starten met het nieuwe instrument voor gerichte bekostiging per 1 januari 2026. Wanneer deze planning wordt gehaald is er sprake van zeven maanden dubbelfinanciering voor de scholen uit het eerste tijdvak die dan zowel middelen uit de subsidieregeling ontvangen, als middelen uit de gerichte bekostiging. Deze overlap zorgt voor mogelijke dubbelfinanciering, wat een onrechtmatigheid kan betekenen voor de OCW-begroting. Dit geldt ook voor de prioriteitsscholen uit het tweede tijdvak. Gezien het belang voor de hele OCW-begroting is dit op 22 januari jl. met de andere BWL besproken. De andere BWL zijn – in het belang van de scholen – ook akkoord met een looptijd van twee jaar.

V. **Planning en communicatie** → *publicatie in april 2024*

In afwachting van de uitkomsten van de voorhangprocedure zullen de regelingen op 15 maart 2024 worden gepubliceerd in de Staatscourant. Daarmee is het mogelijk om vanaf 2 april tot en met 16 april het eerste aanvraagtijdvak open te stellen en scholen hierover vooraf goed te kunnen informeren. De planning ziet er als volgt uit:

Activiteit	Wanneer
Uitvoeringstoetsen door DUS-I en DUO en regeldruktoets ATR.	Afgerond februari 2024
Voorhangprocedure: De voorlegging geschiedt in het kader van de wettelijk voorgeschreven voorhangprocedure (artikel 4.10 van de Comptabiliteitswet 2016) en biedt de Kamer de mogelijkheid zich uit te spreken over de wijziging voordat u deze ondertekent en ter publicatie aan de Staatscourant zendt.	Begin (7) februari 2024
Aanbiedingsnota: (U wordt gevraagd om de subsidieregelingen te ondertekenen.)	11 maart 2024
Communicatie richting scholen: Voor de publicatie van de regeling zullen scholen worden geïnformeerd over de regeling. Communicatie hierover wordt afgestemd met de directie Communicatie, DUS-I en stakeholders zoals de PO-Raad en VO-raad. Nieuwsbrieven, sociale media-kanalen en de websites van betrokken partijen worden hierbij zoveel als mogelijk en passend wordt geacht benut.	<15 maart 2024

² Kamerstuk 31 293, nr. 655

Publicatie Staatscourant: (Na ondertekening van de aanbiedingsnota worden de regelingen aangeboden aan WJZ voor publicatie in de Staatscourant.)	15 Maart 2024
Openstelling eerste tijdvak voor prioriteitsscholen en overige scholen: (Scholen kunnen zich in deze periode inschrijven op de subsidieregeling.)	2 april 2024 – 19 april 2024
Subsidiebeschikking: Dit is een goedkeuring of afwijzing van de aanvraag. Scholen weten dan wat het exacte subsidiebedrag zal zijn. (Max. 13 weken na sluiting van de aanvraagperiode wordt de subsidie verleend)	<16 juli 2024
Openstelling tweede tijdvak voor prioriteitsscholen:	2 september - 13 september 2024

VI. **Integraal afwegingskader (IAK) – Subsidieregeling verbetering basisvaardigheden 2024**

1. Wat is het probleem en de aanleiding voor de subsidieregeling?

Te veel leerlingen verlaten het funderend onderwijs zonder goede beheersing van de basisvaardigheden (taal, rekenen-wiskunde, digitale geletterdheid en burgerschap). Het beheersen van deze basisvaardigheden is voor een leerling nodig om andere schoolvakken succesvol te kunnen volgen en om zich te redden in het vervolgonderwijs en de maatschappij.

Het Masterplan basisvaardigheden heeft als doel om scholen met de ontwikkeling van deze vaardigheden te ondersteunen, en daarmee de resultaten op taal, rekenen-wiskunde, burgerschap en digitale geletterdheid aantoonbaar te verbeteren.

We constateren dat veel scholen geholpen zouden zijn met stevigere ondersteuning en inzicht in interventies met een wetenschappelijk onderbouwde aanpak. Er is veel onderzoek en expertise beschikbaar waar lang niet alle scholen gebruik van maken. Tegelijkertijd heeft ons onderwijsstelsel geen mogelijkheid om scholen te dwingen op een bepaalde manier te werken. Er is geen juridische grondslag om externe adviseurs naar scholen te sturen of scholen subsidie te laten aanvragen. Scholen moeten zich dus vrijwillig melden.

Vanuit dit Masterplan is het de ambitie om te komen tot een structureel instrument om financiële middelen te verdelen naar scholen en te zorgen voor publieke ondersteuning die permanent beschikbaar is voor alle scholen. In aanloop naar de inrichting van deze ondersteuningsstructuur krijgen scholen de mogelijkheid om zich te melden voor subsidie.

In 2022 en 2023 hebben scholen de mogelijkheid gehad om de subsidie 'Verbetering basisvaardigheden' aan te vragen. Hier is veel belangstelling voor gebleken, wat laat zien dat scholen behoefte hebben aan ondersteuning op basisvaardigheden.

In aanloop naar de inrichting van de ondersteuningsstructuur krijgen scholen de mogelijkheid om zich in 2024 te melden voor subsidie. Dit gebeurt met hetzelfde doel als de subsidie van 2022 en 2023. Er wordt gewerkt aan de hand van de volgende uitgangspunten:

- Scholen wordt kenbaar gemaakt dat zij een aanvraag kunnen indienen;;
- het verdelingsmechanisme baseren we op voor ons beschikbare instrumenten (inspectie-oordelen, CBS-indicator voor onderwijsachterstanden en de CUMI-regeling) die op dit moment het meeste zeggen over prestaties op de basisvaardigheden en scholen de middelen het meest nodig hebben;
- voor prioriteitsscholen is de samenwerking met een onderwijscoördinator een subsidievoorwaarde;
- de medezeggenschapsraad heeft instemmingsrecht op het activiteitenplan dat scholen moeten indienen;
- scholen die in 2022 en 2023 middelen hebben gekregen worden uitgesloten van de regelingen in 2024;
- we zorgen voor een passend verantwoordingsregime en controlebeleid.

2. Wie zijn betrokkenen?

De regeling wordt uitgevoerd door DUS-I. Uitvoering van het plan om basisvaardigheden te verbeteren vindt plaats door scholen in het funderend onderwijs.

3. Wat is het doel van de subsidieregeling?

Het doel van de subsidieregeling is het aantoonbaar verbeteren van schoolprestaties op de basisvaardigheden. Scholen gebruiken hierbij evidence-informed interventies. Zij maken hiervoor gebruik van interventies op de [interventiekaart](#) die wetenschappelijk zijn onderbouwd of ander wetenschappelijk onderzoek dat aantoont dat de activiteit bijdraagt aan de verbetering van de basisvaardigheden.

4. Waarom een subsidieregeling en geen ander instrument?

Een gerichte subsidieregeling met ruimte voor schooleigen uitwerking, maar wel op basis van een wetenschappelijk onderbouwde aanpak, doet recht aan de behoefte aan een noodzaak van maatwerk om de basisvaardigheden te verbeteren. Scholen verschillen namelijk in de wijze waarop zij beleid formuleren, een plan opstellen en maatregelen treffen. Een subsidieregeling als deze biedt de beste balans tussen richting en ruimte.

We hebben voor een subsidieregeling gekozen en niet voor een aanvulling op de lumpsum, omdat:

- het gaat om een tijdelijke en gerichte stimulans om financieel tegemoet te komen in de kosten om scholen te helpen de basisvaardigheden van leerlingen op hoger niveau te krijgen;
- we via een subsidieregeling gerichte voorwaarden kunnen stellen en daarop kunnen sturen;
- middelen verwerkt in een bedrag per leerling in de grotere aanvullende bekostigingsregeling zou leiden tot beperktere doelmatigheid en doeltreffendheid omdat we daar geen voorwaarden kunnen stellen zoals bij een subsidie;
- we de inzet via deze middelen middels een subsidieregeling gericht kunnen volgen. We weten welk bedrag is aangevraagd en doen een gericht monitoringsonderzoek naar de activiteiten die scholen uitvoeren. Ook leveren subsidieontvangers specifieke beleidsinformatie aan DUS-I.

Implementatieonderzoek subsidieregelingen Verbetering basisvaardigheden

Gedurende de looptijd van de subsidieregelingen wordt een meerjarig implementatieonderzoek uitgevoerd (2023 t/m 2026). De resultaten uit het onderzoek naar de eerste subsidieregeling (VBV22) zijn positief.

- Scholen zetten massaal in op de basisvaardigheden taal en rekenen-wiskunde, en waar nodig ook op het versterken van de basisvaardigheden burgerschap en digitale geletterdheid. De subsidie stelt scholen in staat om zaken echt anders te organiseren. Interventies worden bijna overal schoolbreed ingezet, wat betekent dat de meeste leerlingen hiervan profiteren. Bij de totstandkoming van het activiteitenplan blijkt dat vrijwel altijd het schoolteam evenals de medezeggenschapsraad betrokken is geweest.
- Het beeld van het po is dat het in (zeer) goed lukt om de activiteitenplannen uit te voeren, ook is ruim driekwart (zeer) tevreden over de uitvoering van de interventies. In het vo ligt de score iets lager op ruim een meerderheid. Voor beide sectoren geldt dat te weinig tijd bij personeel en een tekort aan personeel de belangrijkste belemmerende factoren zijn.

Naast geld willen we scholen die subsidie krijgen vooral ook concreet helpen en ondersteunen bij het evidence-informed werken. Daarvoor zijn al geruime tijd onderwijscoördinatoren actief. De onderwijscoördinatoren ondersteunen scholen bij het verbeteren van de basisvaardigheden. Daarbij blijft de verantwoordelijkheid bij de school, de onderwijscoördinatoren zijn ondersteunend, niet inspecterend en controlerend. De onderwijscoördinatoren treden niet in de bevoegdheden van de school en tasten de vrijheid van onderwijs niet aan. We zien dat die hulp van toegevoegde waarde is voor de kwaliteit van de evidence-informed interventies. Deze extra ondersteuning wordt door het overgrote deel van deze scholen (zeer) gewaardeerd. Scholen zijn zeer tevreden over de bereikbaarheid, beschikbaarheid, deskundigheid en behulpzaamheid van de geboden ondersteuning.

5. Wat is de grondslag voor de subsidieregeling?

Artikel 4 van de Wet overige OCW-subsidies en artikel 1.3 van de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS.

6. Bestaat er een risico op ongeoorloofde staatssteun?

Er bestaat geen risico op ongeoorloofde staatssteun. Er worden overheidsmiddelen verstrekt aan bekostigde scholen en op grond van deze regeling kunnen alleen bekostigde onderwijsinstellingen een aanvraag doen. Het doel van deze subsidie kan worden gezien als onderdeel van de wettelijke onderwijsstaak van de bekostigde onderwijsinstellingen. Activiteiten binnen het nationale bekostigd onderwijs worden niet als economische activiteit aangemerkt. Als scholen van plan zijn om met de subsidie externe partijen in te huren, dan dienen scholen daarbij de aanbestedingsregels in acht te nemen.

7. Van welk USK-arrangement is sprake en hoe is de verantwoording?

Voor onderwijsinstellingen zijn bijzondere bepalingen van toepassing. Op basis van de Kaderregeling is bij subsidies aan onderwijsinstellingen de keuze voor verantwoordingsregime G1 of G2 gebaseerd op de beleidsmatige vraag: mag de onderwijsinstelling na uitvoering van de activiteiten én het voldoen aan alle

subsidievoorwaarden de resterende middelen behouden en inzetten voor andere activiteiten waarvoor bekostiging wordt verstrekt? In dit geval is de beleidsmatige keuze om instellingen inderdaad toe te staan om de resterende middelen na voldoen aan alle subsidievoorwaarden en verplichtingen te behouden. Hierbij hoort verantwoordingsregime G1.

Het risico van de subsidieontvangers is laag. Het risico van de subsidieregeling wordt als om en nabij gemiddeld ingeschat. De regeling betreft een relatief hoog subsidiebedrag per school. Voor VBV24 wordt gebruik gemaakt van een verantwoordingsmodel G1. Aangezien er op basis van dit verantwoordingsmodel geen aanvullende informatie gevraagd kan worden aan de subsidieontvanger (alleen een accountantsverklaring op de totale jaarrekening en niet specifiek voor deze subsidie) is het verplicht indienen van een activiteitenverslag waaruit blijkt dat aan de verplichtingen is voldaan een maatregel om doelmatige besteding van middelen vast te kunnen stellen.

Voor VBV24 wordt gebruik gemaakt van een verantwoordingsmodel G1. Net als bij VBV23 wordt het subsidiebedrag per school eerst als voorschot verleend en pas aan het eind van de activiteitenperiode (na het indienen van het activiteitenverslag én na uitvoering van het controlebeleid) ambtshalve vastgesteld.

9. Wat zijn de kosten?

Programmakosten

Doel	Scholen helpen om de basisvaardigheden te verbeteren middels de inzet van evidence-informed interventies.
Doelgroep	Bekostigde onderwijsinstelling
Indicator	Uitvoering activiteiten gericht op de inzet van evidence-informed interventies
Subsidieplafond	€ 618,5 miljoen
Bedrag per aanvraag	€ 1000 per leerling, uitgekeerd middels een voorschot van € 238 in het najaar 2024, € 262 in het voorjaar 2025 en een voorschot van € 500 in het najaar 2025.
Verwacht aantal aanvragen	De Inspectie van het Onderwijs verwacht dat er tussen de 190 en 250 prioriteitsscholen in aanmerking komen voor een subsidieaanvraag in 2024. Voor de overige scholen is de inschatting dat een vergelijkbaar aantal als in 2023 een aanvraag toegekend zal krijgen, dit komt op een totaal van 2200 scholen in het funderend onderwijs. In totaal is € 618,5 miljoen euro beschikbaar. Voor VBV24-Prio is een bedrag van € 63,2 miljoen beschikbaar en voor VBV24-Overig € 555,3 miljoen .
Soort subsidie	Verplichte besteding, in plaats van terugvorderen van het overschot, wordt het overschot gebruikt voor andere bekostigde activiteiten. (G1). Net als bij VBV23 wordt het subsidiebedrag per school eerst als voorschot verleend

	en pas aan het eind van de activiteitenperiode (na het indienen van het activiteitenverslag) ambtshalve vastgesteld.
Looptijd	2024/2025 – 2025/2026 (tot en met 31 juli 2026) voor 'overige scholen'; 2024/2025 – 2025/2026 (tot en met 31 juli 2026) voor 'prioriteitsscholen' eerste tijdvak 1 januari 2025 – 31 december 2026 voor 'prioriteitsscholen' tweede tijdvak
Beschikingsmoment	2024